

RAPORT ROCZNY 2011

Streszczenie (PL)

eiopa

EUROPEAN INSURANCE
AND OCCUPATIONAL PENSIONS AUTHORITY

Streszczenie

Streszczenie

Rok 2011 oznaczał początek pracy EUNUIPPE jako Europejskiego Urzędu Nadzoru. Główne priorytety EUNUIPPE w 2011 r. dotyczyły następujących obszarów:

1. wypłacalności II
2. pracowniczych programów emerytalnych
3. ochrony konsumentów i innowacji finansowych
4. kolegiów organów nadzoru oraz transgranicznego zarządzania w sytuacjach kryzysowych i rozwiązywania kryzysów
5. stabilności finansowej

Streszczenie

1. Solvabilité II

W 2011 r. EUNUIPPE skupiał się na przygotowaniu ostatecznego zestawu środków regulacyjnych na potrzeby Wyłącalności II, projektów standardów i wytycznych.

Jednym z głównych osiągnięć EUNUIPPE w 2011 r. było sprawozdanie w sprawie piątego ilościowego badania wpływu (QIS 5), w którym podsumowano potencjalny wpływ szczegółowych środków wykonawczych, jakie miały być zaprojektowane na potrzeby ram regulacyjnych Wyłącalności II. QIS 5 było najbardziej ambitnym i kompleksowym badaniem wpływu, jakie kiedykolwiek przeprowadzono w sektorze finansowym. Bezpośredni udział wzięło w nim ponad 2 500 podmiotów i 100 organów nadzoru z państw członkowskich i EUNUIPPE, które pracowały razem przez prawie cały rok.

W 2011 r. EUNUIPPE rozpoczął oficjalne konsultacje społeczne w dwóch obszarach, w których wczesne dyskusje z sektorem i przygotowanie z jego strony są szczególnie ważne. Konsultacje te dotyczyły projektów standardów i wytycznych w zakresie sprawozdawczości i ujawniania informacji oraz wytycznych w zakresie własnej oceny ryzyka i wyłącalności.

Pod koniec 2011 r. EUNUIPPE udzielił Komisji Europejskiej dodatkowych porad w sprawie kalibracji modułu ryzyka ubezpieczeniowego w ubezpieczeniach innych niż na życie. W obszarze ryzyka katastroficznego EUNUIPPE wydał ostateczną wersję zalecenia w sprawie środków wykonawczych dotyczących pewnej liczby nierozstrzygniętych kwestii w zakresie ryzyka katastroficznego w ubezpieczeniach innych niż na życie i w ubezpieczeniach zdrowotnych.

W 2011 r. kilka grup zadaniowych zakończyło pracę, czego efektem była publikacja następujących sprawozdań: „Calibration of the Premium and Reserve Risk Factors in the Standard Formula of Solvency II” [Kalibracja czynników ryzyka składki i ryzyka rezerw w standardowej formule Wyłącalności II] i „Report of the Task Force on Expected Profits arising from Future Premiums” [Sprawozdanie grupy zadaniowej ds. oczekiwanych zysków z przyszłych składek].

Wreszcie od czasu utworzenia Grupy Interesariuszy z Sektora Ubezpieczeń i Reasekuracji EUNUIPPE korzystał z wiedzy specjalistycznej i szerokiej gamy opinii i interesów jej członków, a także aktywnie angażował ich w najważniejsze aspekty Wyłącalności II.

2. Pracownicze programy emerytalne

Głównym zadaniem EUNUiPPE w zakresie pracowniczych programów emerytalnych w 2011 r. było wypracowanie odpowiedzi EUNUiPPE na wniosek Komisji Europejskiej o poradę na temat przeglądu dyrektywy 2003/41/WE w sprawie działalności instytucji pracowniczych programów emerytalnych oraz nadzoru nad takimi instytucjami (dyrektywa IORP).

Prace nad wnioskiem o poradę zorganizowano w czterech podgrupach, które wszystkie działały równolegle, ale przekazywały sprawozdania Komitetowi ds. Pracowniczych Programów Emerytalnych.

W 2011 r. EUNUiPPE ukończył również szereg opartych na badaniach sprawozdań na temat wymogów dotyczących sprawozdawczości, ryzyka związanego z systemami o zdefiniowanej składce i informacji udzielanych przed przystąpieniem do programu. Badania te przeprowadzono w celu zapewnienia wspólnej technicznej podstawy odpowiedzi na wniosek o poradę. W 2011 r. EUNUiPPE przeprowadził dwie rundy konsultacji społecznych na temat swojego projektu porady. Pierwsza runda odbyła się w dniach od 8 lipca do 15 sierpnia 2011 r. i dotyczyła wybranych aspektów wniosku o poradę. Druga runda trwała od 25 października 2011 r. do 2 stycznia 2012 r. i poświęcona była całości projektu porady.

W 2011 r. EUNUiPPE przedłożył również Europejskiej Radzie ds. Ryzyka Systemowego (ERRS) informacje na temat wymogów w zakresie danych na potrzeby IORP i opublikował cykliczne sprawozdanie o zmianach na rynku.

3. Ochrona konsumentów i innowacje finansowe

Od pierwszego dnia swojego istnienia EUNUiPPE uznawał ochronę konsumentów za fundament swojej pracy i obszar, w którym trzeba wprowadzić zmiany, jak również aktywnie działał w obszarze ochrony konsumentów i innowacji finansowych.

W 2011 r. Urząd opracował „Projekt wytycznych w zakresie sposobu rozpatrywania skarg przez zakłady ubezpieczeń”, „Sprawozdanie na temat najlepszych praktyk stosowanych przez zakłady ubezpieczeń w dziedzinie rozpatrywania skarg” i ukończył „Sprawozdanie na temat znajomości zagadnień finansowych i inicjatyw edukacyjnych realizowanych przez właściwe organy”. EUNUiPPE zgromadził również wśród swoich członków dane dotyczące tendencji w zachowaniach konsumentów, aby przygotować wstępny przegląd obejmujący analizowanie tych tendencji i składanie odnośnych sprawozdań.

Urząd przedłożył także odpowiednie informacje na potrzeby przeprowadzanego przez Komisję Europejską przeglądu dyrektywy w sprawie pośrednictwa ubezpieczeniowego. Informacje te uzyskał dzięki zrealizowaniu szeroko zakrojonego badania sankcji (zarówno karnych, jak i administracyjnych) przewidzianych w prawie krajowym za naruszenia przepisów wspomnianej dyrektywy.

Decydujące znaczenie dla osiągnięcia przez EUNUiPPE jego celów w 2011 r. miały również zobowiązania zewnętrzne, w tym korzystanie z wkładu ekspertów z dwóch grup zainteresowanych stron EUNUiPPE i zorganizowanie pierwszego Dnia Strategii Konsumentkiej EUNUiPPE.

¹ To sprawozdanie i inne publikacje można znaleźć na stronie internetowej EUNUiPPE w dziale „Publications”.

4. Kolegia organów nadzoru oraz transgraniczne zarządzanie w sytuacjach kryzysowych i rozwiązywanie kryzysów

Zadania EUNUiPPE wykraczają poza pracę czysto regulacyjną i obejmują konkretne obowiązki w zakresie nadzoru, w tym zwiększoną rolę jako członków różnych kolegiów organów nadzoru.

Ogólnym strategicznym celem pracy kolegium EUNUiPPE jest wzmocnienie pozycji organów nadzoru w Europejskim Obszarze Gospodarczym (EOG) za pośrednictwem grup ubezpieczeniowych działających na szczeblu transgranicznym. Wzmocnienie to będzie korzystne zarówno dla nadzoru nad grupami ubezpieczeniowymi, jak i dla nadzoru indywidualnego. W 2011 r. w EOG zarejestrowanych było około 89 grup ubezpieczeniowych, w skład których wchodziły przedsiębiorstwa transgraniczne. W ciągu roku dla 69 grup zorganizowano kolegia organów nadzoru obejmujące co najmniej jedno faktyczne spotkanie lub telekonferencję. W celu zorganizowania tych wydarzeń łącznie 14 krajowych organów nadzoru działało w charakterze organów sprawujących nadzór nad grupą. W trakcie fazy rozruchu w pierwszym roku po utworzeniu EUNUiPPE uczestniczył on w spotkaniach kolegium lub telekonferencjach 55 grup.

Na początku 2011 r. EUNUiPPE opracował wraz z innymi Europejskimi Urzędami Nadzoru zestaw tymczasowych procedur w zakresie postępowania w sytuacjach nadzwyczajnych. W marcu 2011 r. wyznaczono oddelegowanego eksperta krajowego w zakresie zarządzania kryzysowego, a następnie rozpoczęto prace nad opracowaniem przez EUNUiPPE stałych ram dotyczących zarządzania kryzysowego. Kluczem do tego było opracowanie strategicznej polityki w zakresie zarządzania kryzysowego. Pod koniec 2011 r. grupa zadaniowa ds. zarządzania kryzysowego przedstawiła szeroko zakrojone ramy decyzyjne dotyczące prawa pierwszeństwa w przypadku kryzysu oraz zarządzania kryzysowego.

5. Stabilność finansowa

Wspólnym tematem inicjatyw EUNUiPPE w zakresie stabilności finansowej w 2011 r. było określenie na wczesnym etapie tendencji, potencjalnych zagrożeń i słabości wynikających ze zmian mikro- i makroekonomicznych oraz w razie potrzeby poinformowanie o nich odpowiednich instytucji UE. Cel ten osiągnięto poprzez szczegółowe i regularne monitorowanie rynku, wymianę informacji i dyskusję na temat środków łagodzących w ramach Komitetu ds. Stabilności Finansowej. Zgodnie z tym celem Komitet ds. Stabilności Finansowej EUNUiPPE utworzył w październiku 2011 r. swoją pierwszą (pilotażową) tablicę wskaźników ryzyka, zawierającą wspólny zestaw wskaźników jakościowych i ilościowych, które służą identyfikowaniu i mierzeniu ryzyka systemowego. Tablica ta ma być dalej rozwijana wspólnie przez Europejskie Urzędy Nadzoru i ERRS.

W 2011 r. EUNUiPPE był aktywnym członkiem Komitetu Sterującego ERRS, który ustanowiono w celu wspomagania procesu decyzyjnego ERRS. EUNUiPPE uczestniczył również w Doradczym Komitecie Technicznym ERRS i jego podkomitetach technicznych, przy czym skupiano się głównie na określeniu potencjalnych systemowo ważnych kwestii w sektorach ubezpieczeń i IORP. Ponadto EUNUiPPE uczestniczył we wspólnej grupie ekspertów Doradczego Komitetu Technicznego i Doradczego Komitetu Naukowego, która zajmowała się regulacjami dotyczącymi ekspozycji na dług państwowy.

W 2011 r. trzy Europejskie Urzędy Nadzoru i ERRS podpisały wspólne „Porozumienie w sprawie ustanowienia w Sekretariacie ERRS szczegółowych procedur dotyczących zachowania poufności w celu ochrony informacji dotyczących poszczególnych instytucji finansowych oraz informacji, na podstawie których mogą być zidentyfikowane poszczególne instytucje finansowe”.

EUNUiPPE rozpoczął również projektowanie bazy danych bieżących i historycznych na potrzeby IORP oraz zakładów ubezpieczeń i reasekuracji w Unii Europejskiej.

W 2011 r. EUNUiPPE przeprowadził zharmonizowane, ogólnoeuropejskie testy skrajnych

warunków podstawowych i niskiej rentowności dla sektora ubezpieczeń we współpracy z ERRS, Europejskim Bankiem Centralnym i Europejskim Urzędem Nadzoru Bankowego.

W czerwcu i grudniu 2011 r. EUNUiPPE opublikował dwa półroczne sprawozdania na temat stabilności finansowej, zawierające ocenę ekonomicznej kondycji ubezpieczeń, reasekuracji i IORP w Europie.

W grudniu 2011 r. EUNUiPPE przedłożył do konsultacji społecznych zestaw szablonów sprawozdawczych niezbędnych do regularnego przeprowadzania oceny ryzyka sektorowego i monitorowania zmian sytuacji finansowej po wejściu w życie Wyłącalności II.

Komunikacja zewnętrzna

Jednym z nowych zadań EUNUiPPE jest wspieranie dialogu i współpracy z organami nadzoru spoza Unii Europejskiej. W 2011 r. EUNUiPPE był w stanie wzmocnić istniejące relacje, zainicjować nowe dialogi i kontakty EUNUiPPE w dziedzinie regulacji i nadzoru, aktywnie uczestniczyć w pracach nad ustalaniem międzynarodowych standardów i przygotować grunt na przyjęcie nowego obserwatora EUNUiPPE w 2012 r. – Chorwackiej Agencji Nadzoru Usług Finansowych (HANFA). Ponadto w odpowiednim czasie dostarczono Komisji Europejskiej pierwsze projekty sprawozdań na temat ocen równoważności trzech jurysdykcji (Szwajcarii, Bermudów i Japonii).

EUNUiPPE kontynuował także działania w zakresie konwergencji i kultury nadzoru poprzez oferowanie ugruntowanego programu szkoleń. W 2011 r. EUNUiPPE i inne organy nadzoru przeprowadziły 21 międzysektorowych i sektorowych seminariów. Ponadto EUNUiPPE zorganizował 3 wydarzenia publiczne: coroczną konferencję EUNUiPPE, międzynarodową konferencję na temat transatlantyckiego nadzoru nad grupami ubezpieczeniowymi i Dzień Strategii Konsumenckiej EUNUiPPE. Wydarzenia te były otwarte również dla uczestników sektora i stowarzyszeń zainteresowanych stron. W 2011 r. w działaniach szkoleniowych i wydarzeniach publicznych EUNUiPPE udział wzięło ponad 1 240 przedstawicieli organów nadzoru i sektora.

W swoich działaniach komunikacyjnych skierowanych do opinii publicznej EUNUiPPE koncentrował się na wyjaśnieniu różnych aspektów technicznych i prawnych związanych z głównymi obszarami jego działalności: ubezpieczeniami, Wyłącalnością II, IORP, ochroną

konsumentów, stabilnością finansową, innowacjami finansowymi i sprecyzowaniu roli nowych Europejskich Urzędów Nadzoru. Pod koniec 2011 r. EUNUiPPE utworzył specjalny adres e-mail na potrzeby otrzymywania zapytań od społeczeństwa.

W 2011 r. przedstawiciele kadry zarządzającej EUNUiPPE wzięli udział w 42 konferencjach, okrągłych stołach i innych wydarzeniach publicznych oraz wygłosili 28 przemówień i prezentacji. Odbyli też 34 spotkania z przedstawicielami sektora i międzynarodowymi organami regulacyjnymi. Europejskie media wykazywały rosnące zainteresowanie Europejskim Systemem Nadzoru Finansowego (ESNF), a szczególnie działalnością EUNUiPPE. Przedstawiciele kierownictwa EUNUiPPE udzielili 35 wywiadów wielu przedstawicielom mediów, natomiast biuro prasowe EUNUiPPE odpowiedziało na 248 zapytań otrzymanych od mediów. Działania EUNUiPPE w zakresie relacji z mediami obejmowały zorganizowanie czterech konferencji prasowych i briefingów oraz wydanie 32 komunikatów prasowych i internetowych.

W 2011 r. EUNUiPPE przygotował 20 sprawozdań i opinii w sprawie aktualnych kwestii, które adresowane były do profesjonalistów i instytucji UE. W 2011 r. stronę internetową EUNUiPPE odwiedziło 150 514 unikalnych odwiedzających, liczba wejść na tę stronę wyniosła 5 048 246, a subskrybentom przesłano 40 powiadomień e-mail.

Zmiany organizacyjne

Jeżeli chodzi o kwestie organizacyjne, rekrutacja była jednym z głównych obszarów pracy EUNUiPPE w 2011 r. W dniu 1 stycznia 2011 r. EUNUiPPE zatrudniał 27 osób, ale na koniec roku miał 56 pracowników, w tym kilku oddelegowanych ekspertów krajowych. Kierownictwo powiększyło się też o dwóch kierowników działu.

Wdrożenie różnych zasad związanych z nowymi ramami, w których EUNUiPPE musi funkcjonować jako organ europejski, było kolejnym kamieniem milowym. Zasady te wdrażano równolegle do wszystkich wyżej wymienionych prac technicznych i bez nadmiernej ingerencji.

Cele strategiczne na najbliższe lata

W 2011 r. EUNUIPPE określił następujące cele strategiczne w każdym z obszarów działalności.

W obszarze regulacji Urząd:

- wnosi wkład w proces ustalania międzynarodowych standardów UE w dziedzinie ubezpieczeń i nadzoru nad IORP;
- opracowuje projekt wiążących regulacyjnych i wykonawczych standardów technicznych, jak określono w aktach ustawodawczych, o których mowa w art. 1 ust. 2, rozporządzenia ustanawiającego EUNUIPPE;
- wydaje wytyczne i zalecenia w celu zapewnienia wspólnego, jednolitego i spójnego stosowania prawa UE oraz ustanowienia spójnych, wydajnych i skutecznych praktyk nadzorczych;
- udziela porad na potrzeby opracowania w dziedzinie IORP ram UE opartych na ocenie ryzyka;
- udziela porad na potrzeby opracowania ram UE w dziedzinie zapobiegania sytuacjom kryzysowym, zarządzania w takich sytuacjach i rozwiązywania kryzysów, które to ramy będą odpowiednie do charakteru modelu działalności ubezpieczeniowej;
- poprzez działania Wspólnego Komitetu Europejskich Urzędów Nadzoru udziela porad w zakresie ram UE mających zastosowanie do konglomeratów finansowych;
- przedkłada instytucjom UE zarówno na ich wniosek, jak i z własnej inicjatywy opinie w sprawie obszarów podlegających jego kompetencjom;
- przyczynia się do tworzenia lepszych uregulowań prawnych w UE poprzez stosowanie odpowiednich metod oceny wpływu dla celów jego prac regulacyjnych.

W obszarze nadzoru Urząd:

- ułatwia i wspiera wymianę istotnych informacji i danych wśród kolegiów organów nadzoru;
- nadzoruje i usprawnia funkcjonowanie kolegiów organów nadzoru;
- określa ogólny roczny plan działania kolegiów organów nadzoru i monitoruje jego realizację;
- ustanawia wspólne ramy realizacji procesu kontroli nadzorczej w ramach Wyłatacalności II na potrzeby wspierania konwergencji nadzoru;
- opracowuje ramy operacyjne obejmujące mechanizmy współpracy między EUNUiPPE a krajowymi organami nadzoru, aby przyczynić się do spójnego i skoordynowanego zarządzania w sytuacjach kryzysowych w Unii Europejskiej;
- dokonuje przeglądu stosowania odpowiednich regulacyjnych i wykonawczych standardów technicznych przyjmowanych przez krajowe organy nadzoru, a także wytycznych i zaleceń wydawanych przez EUNUiPPE;
- w celu dalszego zwiększania spójności wyników w zakresie nadzoru organizuje i przeprowadza wzajemne oceny działań realizowanych przez krajowe organy nadzoru w obszarach zarówno ubezpieczeń, jak i IORP.

W obszarze ochrony konsumentów Urząd:

- wzmacnia ochronę ubezpieczających, członków programów emerytalnych i uposażonych poprzez propagowanie przejrzystości, prostoty i uczciwości, czemu służy opracowywanie bardziej ujednoliconych i porównywalnych informacji na temat ryzyka i kosztów związanych z produktami oraz opracowywanie odpowiednich wymogów regulacyjnych i procedur rozpatrywania skarg;
- wzmacnia ochronę konsumentów poprzez opracowywanie wspólnych metod oceny wpływu charakterystyki produktu i procesu dystrybucji nie tylko na ochronę konsumentów, ale także na sytuację finansową instytucji finansowych;
- wydaje ostrzeżenia w odniesieniu do pewnych typów działalności finansowej lub w razie potrzeby czasowo zakazuje prowadzenia lub ogranicza prowadzenie takich typów działalności;
- aby zagwarantować, że instytucje finansowe we właściwy sposób uwzględniają ryzyko związane z ochroną konsumentów, gromadzi i analizuje informacje na temat tendencji w zachowaniach konsumentów oraz składa odnośne sprawozdania, co wykonuje poprzez określanie i monitorowanie ryzyka specyficznego dla konsumentów;
- przyczynia się do poszerzenia prac sektorowych w zakresie sprzedaży i marketingu produktów ubezpieczeniowych oraz w kontekście międzysektorowym i za pośrednictwem Wspólnego Komitetu Europejskich Urzędów Nadzoru w zakresie detalicznych produktów inwestycyjnych, gwarantując właściwe uwzględnienie specyfiki sektora ubezpieczeń;
- opracowuje minimalne standardy w zakresie szkolenia i kompetencji odpowiednich pracowników instytucji finansowych, którzy są w kontakcie z konsumentami i dopilnowują unikania lub łagodzenia konfliktów interesów;
- przyczynia się do poszerzania wśród konsumentów znajomości zagadnień finansowych i do edukowania konsumentów poprzez dostarczanie informacji na temat roli i odpowiedzialności krajowych organów nadzoru oraz wskazywania konsumentom przydatnych materiałów edukacyjnych w dziedzinie finansów;
- stara się zapewnić wystarczające wzmocnienie pozycji konsumentów poprzez wspieranie tworzenia skutecznych procedur dochodzenia roszczeń przez konsumentów zarówno w instytucjach finansowych, jak i pod względem dostępu do właściwych alternatywnych mechanizmów rozwiązywania sporów;
- pomaga oszacować potrzebę ustanowienia europejskiej sieci krajowych ubezpieczeniowych systemów gwarancyjnych, która byłaby odpowiednio finansowana i wystarczająco zharmonizowana.

W obszarze stabilności finansowej Urząd:

- określa tendencje, potencjalne zagrożenia i słabości w oparciu o informacje zebrane w drodze nadzoru mikroostrożnościowego nad rynkami ubezpieczeń i IORP;
- opracowuje ramy przeprowadzania testów skrajnych warunków i przeprowadza te testy w regularnych odstępach czasu w celu określania słabości, badania stabilności rynku oraz analizowania i łagodzenia wszelkiego ryzyka systemowego;
- poprzez działania Wspólnego Komitetu Europejskich Organów Nadzoru przyczynia się do międzysektorowego określenia zagrożeń i słabości w systemie finansowym;
- opracowuje w porozumieniu z ERRS odpowiednie kryteria dla celów określania i monitorowania ryzyka systemowego;
- monitoruje i ocenia zmiany dotyczące stabilności rynków finansowych w swoim obszarze kompetencji oraz składa odnośne sprawozdania, wykorzystując zarówno informacje publicznie dostępne, jak i te gromadzone od krajowych organów nadzoru;
- uczestniczy w pracach ERRS, aby zapewnić należyte uwzględnienie specyfiki sektorów ubezpieczeń i IORP;
- ściśle współpracuje z ERRS poprzez dostarczanie jej informacji koniecznych do realizacji jej zadań oraz poprzez zapewnianie podejmowania odpowiednich działań następczych w związku z jej ostrzeżeniami i zaleceniami.

W obszarze stosunków zewnętrznych Urząd:

- w obrębie ram prawnych rozporządzenia ustanawiającego EUNUIPPE nawiązuje kontakty i zawiera porozumienia administracyjne z organami nadzoru, organizacjami międzynarodowymi oraz z administracjami państw trzecich;
- ocenia systemy nadzoru w państwach trzecich w celu przygotowania decyzji w sprawie równoważności, które podejmuje Komisja Europejska;
- przyczynia się do opracowania solidnych standardów międzynarodowych w sektorach ubezpieczeń i IORP;
- wzmacnia stosunki dwustronne z państwami trzecimi, a mianowicie z państwami podlegającymi ocenie równoważności.